TIR Karneleri Himayesinde Uluslararası Eşya Taşınmasına Dair Gümrük Sözleşmesi (1975 TIR Sözleşmesi) gereğince 1966 tarih 6/6227 ve 1985 tarihli 85/9449 sayılı Bakanlar Kurulu Kararlarıyla TIR Karnelerini vermek görev ve yetkisi Birliğimize verilmiştir. Birliğimiz bu görevi taşımacılık ve ticaretin yoğun olduğu bölgelerde yetkilendirilmiş bulunan 17 Ticaret/Ticaret ve Sanayi Odası vasıtasıyla yürütmektedir.

Yetkili Odalar, TIR Karnesi dağıtım hizmetini, İstanbul, Ankara ve Kayseri dışında diğer illerde Oda merkezlerinden yürütmektedir. Taşımacılık sektörünün dinamik yapısı gereği, TIR Karnesi dağıtım işlemlerinde sahaya dokunan 7/24 hizmet esaslı bir anlayışa ihtiyaç duyulmaktadır. TIR sisteminin halen kağıt ortamda bulunması bir dezavantaj oluşturmakta, elektronikleşene kadar ki süreçte sürdürülebilirliğini sağlamak ve firmalara operasyonel esneklik sağlanması gerekliliği de kaçınılmaz bir ihtiyaç durumundadır.

Bu noktada yetkili Odalar, taşımacıların yoğun olarak kümelendiği gümrük idarelerinde ve hafta içi mesai saatleri dışında TIR Karnesi dağıtım hizmeti verememektedir. TIR Karnesine ihtiyacı olduğu noktada ulaşmak isteyen firmalar, dağıtım noktalarının arttırılması ve her dağıtım noktasından tüm taşımacılara hizmet verilmesini talep etmektedir.

Diğer yandan, Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Birliği (IRU) TIR Sisteminin daha esnek ve sahada kolay erişilebilir bir yapıyla hizmet sunulmasına yönelik iyileştirme beklentisindedir. Yetkili Odaların sistem içerisindeki rolü korunarak oluşturulan yeni uygulama için, halihazırda sahada hizmet sağlayan gerçek ve tüzel kişilerle çözüm üretilmesine odaklanılmıştır. Bu vesileyle mevcut koşullarda sahada hizmet vermenin Odalarımıza ilave maliyet yaratması da önlenebilecektir.

Bu kapsamda TIR Karnesi düzenleme işlemlerinin, Odalarımızın sistem içerisindeki rolü korunarak oluşturulacak bir yapı ile" Uluslararası ve Yurtiçi Taşıma Acenteliği yapan G türü yetki belgesi sahibi gerçek veya tüzel kişiler (Acenteler) " üzerinden de gerçekleştirilmesi yönünde bir seçenek hazırlanmıştır.

Buna göre;

1- ACENTELERİN YETKİLENDİRİLMESİ, EGİTİMLERİ:

a) Acenteler,

- Mesleki Yeterlilik (G türü yetki Belgesi)

- Mesleki Saygınlık (tüm yetkililerinin Adli Sicil Kayıtları)

- Mali Yeterlilik (sağlam mali yapı, 100.000,- Avro teminat) şartlarını sağlamaları halinde Birliğimiz

tarafından yetkilendirileceklerdir.

b) Acenteler yetkilendirildikten sonra TIR Karnesi düzenleme konusunda hizmet verecek personeli

Birliğimizce eğitime tabi tutulacaktır.

c) Anılan personel Birliğimizce kullanılan AskTIRweb otomasyon sistemine kayıt edilecek ve kendilerine kullanıcı adı ve şifreleri tahsis edilecektir.

d) Acenteler, firmalar adına düzenleyecekleri TIR Karnelerini Yetkili Odalardan alacaktır.

e) TIR Karnesi düzenleme işlemi, Birliğimizce kullanılan AskTIRweb isimli program üzerinden gerçekleştirilecektir.

f) Acente TIR Sistemine üye olan tüm Karne Hamillerine hizmet verebilecektir.

g) Karne ücreti firma veya acente yönünden aynı olacak, acente, TIR Karnesi doldurma v.b. hizmet ücretini TIR Karnesi sabit ücretine ekleyebilecektir.

h) Acente kendisine verilen görevden doğan hak ve yükümlülüklerini hiçbir şart ve şekilde kendi menfaatine yönelik olarak kullanamayacak, TIR Karnesi almak üzere kendisine başvuran Karne Hamillerini sözleşme yapmaya zorlayamayacaktır.

ı) Karne Hamilleri hangi acenteden hizmet alacağına bizzat karar verecektir.

i) Acente, Karne Hamillerine, başta Avrupa Birliği olmak üzere yurtdışı dönüş yükleri için TIR Karnesi düzenleyebileceğinden, bu hizmeti yurtdışı ofislerinde de verebilecektir.

2- ACENTELERİN DENETİMİ:

a) Birliğimiz günlük olarak dağıtım işlemlerini sistem üzerinden kontrol edecek ve acenteden stok kontrolü isteyecektir.

b) Birlik istediğinde acentenin ofislerinde gerekli inceleme ve denetimleri fiziki olarak gerçekleştirebilecektir.

c) Denetlemede ya da işleyişte herhangi bir sorun tespit edilir ise acentenin yetkisi geri alınacak ve

ortaya çıkan zarar acenteye rücu edilecektir.

3- ODALARIN TIR KARNESİ DAGITIMINA ETKİSİ:

a) Oda personeli TIR Karnesi düzenleme işlemlerine günümüzde olduğu gibi devam edecektir. Bunun

yanı sıra, acenteler sadece TIR Karnesi düzenleme hizmeti verecek olup;

ı) İade alma,

2) Kontrol işlemleri,

3) İade alınan karnelerin Birliğe gönderilmesi iş ve işlemleri yetkili Odalar tarafından yürütülmeye

devam edilecektir.

b) İlgili Oda personelinin iş yükünde azalma söz konusu olur ise, artan zamanı sektörün güncel sorunlarını bilgi ve belgeye dayalı tespit ve Birliğimize iletmek için kullanabilecektir.

c) Oda payları mevcut sistemde olduğu gibi işletilmeye devam edilecektir. Acentelerin verdikleri hizmetten dolayı Odaların mali bir kaybı olmayacaktır. Aksine acentelerin verdiği hizmetten dolayı TIR Karnesi dağıtım rakamlarına olumlu etkisi olur ise, Odaların gelirleri de yükselebilecektir.

Bu kapsamda Birliğimizce Acente Adayının TIR Karnesi Dağıtımı Konusunda Görevlendirilmesi Usul ve Esasları hazırlanarak yürürlüğe konmuş olup, anılan Esaslarda belirtilen gereklilikleri karşılayan gerçek/tüzel kişilerin TIR Karne düzenleme işlemlerinde yetkilendirilmek üzere Birliğimize başvuruda bulunabilecektir.

Söz konusu esaslara https://tobb.org.tr/HukukMusavirligi/Sayfalar/Esaslar.php ulaşılabilmektedir.